Welke essentiële principes moeten worden gerespecteerd tijdens uitroepen van de noodtoestand door een Staat?

De grondwet of wetgeving van een land normaal gesproken beschrijft de omstandigheden die aanleiding kunnen geven tot een noodtoestand, identificeert de procedure te volgen procedures en specificeert limieten voor de noodbevoegdheden die kunnen worden ingeroepen of de rechten die kunnen worden opgeschort. Terwijl elk land zal zijn eigen praktijken willen definiëren, internationale normen zijn ontwikkeld die kunnen leiden tot nuttige begeleiding geven. Bijvoorbeeld belangrijk internationale verdragen zoals de Europese Verdrag van de Rechten van de Mens en Fundamenteel Vrijheden (EVRM) en de internationale convenant inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR) laat dat staten het volgende in acht moeten nemen:

principes:

• **tijdelijkheid** : dit verwijst naar het uitzonderlijke aard van de verklaring van een staat van agentschap

• **uitzonderlijke dreiging** : de crisis moet aanwezig zijn een reële, actuele of op zijn minst een dreigende gevaar voor de gemeenschap

• **verklaring** : de noodtoestand moet zijn openbaar aangekondigd; dit informeert burgers over de juridische situatie en verkleint de van een feitelijke noodtoestand, dat wil zeggen een situatie waarbij de staat beperkingen oplegt mensenrechten zonder officieel een noodtoestand

• **communicatie** : melding van de meet-zekerheden genomen moeten worden gemaakt naar andere staten en relevante verdragstoezichthouders; voor als een staat bijvoorbeeld moet afwijken van zijn verplichtingen op grond van het EVRM of IVBPR dan is moet de secretaris-generaal op de hoogte de Raad van Europa of de VN van zijn afwijking, de maatregelen die zij heeft genomen en de redenen daarom, evenals de termi-land van de afwijking.

• **proportionaliteit** : de maatregelen die zijn genomen om bestrijding van de crisis moet in verhouding staan tot de ernst van de noodsituatie; dit geldt voor het toepassingsgebied, hun materiële inhoud en hun duur.

• **legaliteit** : mensenrechten en fundamentele vrijheden tijdens een noodtoestand moeten respecteer de limieten voorzien door de relevante instrumenten van internationale en nationale wet; bovendien een staat van agentschap impliceert geen tijdelijke schorsing van de rechtsstaat, noch machtigt het deze bevoegd om te handelen in strijd met het principe

van wettigheid, waaraan ze überhaupt gebonden zijn
keer.
• **ontastbaarheid** : dit betreft de fundamentele
rechten waarvan niet kan worden afgeweken
ook in tijden van nood.

Welke mensenrechten kunnen niet worden beperkt, zelfs in het geval van een noodtoestand?

Van bepaalde mensenrechten kan niet worden afgeweken onder:

eventuele omstandigheden. Het EVRM en het IVBPR identificeer deze rechten als volgt:

• het recht op leven
• verbod op marteling
• vrijheid van slavernij
• vrij zijn van post facto wetgeving en
andere gerechtelijke waarborgen
• het recht op erkenning voor de wet
• vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst.

Het VN-Mensenrechtencomité heeft erkend stelde vast dat, naast de niet-derogable hierboven genoemde rechten, zijn er verschillende andere humanitaire voorzieningen die moeten blijven onschendbaar.

• de humane behandeling van alle personen
van hun vrijheid beroofd
• verbod op gijzeling en
niet-erkende opsluiting
• bescherming van de rechten van personen die erbij horen
aan minderheden • het verbod op het bepleiten van propaganda
oorlog of nationale, raciale of religieuze haat
• procedurele waarborgen en waarborgen ontworpen om de integriteit van de rechterlijke sociale systeem.

Bron: www.dcaf.ch

Verdere informatie

Internationaal Verdrag inzake civiel en politiek Rechten (IVBPR), in het bijzonder artikel 4.